

Recensionier

Capdeville, P.: 1978. *Les races géographiques de Parnassius apollo.* / *Die geographischen Rassen von Parnassius apollo.* Del 1. Ed. Sci. Nat., Compiègne. 39 sidor, 2 figurer, 4 färgpl. Pris: F.F. 65:–. Rekv. från Editions Sciences Nat., 2 rue André Mellene, Venette, 60200 Compiègne, France.

Den vackra dagfjärilen *Parnassius apollo* L. är känd för att uppträda i många olika underarter och lokalformer. Det är anledning till att den insamlats i stora mängder och kommit att bli mycket sällsynt på vissa lokaler.

De geografiska raserna av *P. apollo* i Europa kommer att behandlas i ett arbete på sex delar, där en ny del ges ut var tredje månad. Texten är tvåspråkig (franska och tyska). Den sista volymen kommer dessutom att innehålla sammanfattningar på engelska och spanska.

Denna första del är en inledning, som behandlar fjärilens levnadssätt och utveckling, utbredning, isolerade populationer, migration mellan

olika populationer och morfologiska särdrag såsom vingstorlek, vingform och färg. Vidare förklaras uppkomsten av olika former. Det sista kapitlet är en sammanfattning och innehåller dessutom en kortare diskussion om lokalformer och en presentation av de kommande fem delarna. Denna del avslutas med 4 färgplancher illustrerande 32 exemplar av 16 olika underarter, där båda könen är avbildade i naturlig storlek. De geografiska områden som de representerar är: Skandinavien, Rhenlandet, Jurabergen, Pyrenéerna, Franska Centralmassivet och Kantabriska Bergen.

Till bokens fördelar kan bl a nämnas att den är tvåspråkig, så att den kan läsas av entomologer bosatta i vitt skilda delar av Europa. För entomologer, intresserade av Lepidoptera i största allmänhet, eller speciellt av *P. apollo*, kommer denna bok att vara av intresse.

Ulf Carlberg

Russwurm, A. D. A.: *Aberrations of British Butterflies.* E. W. Classey Ltd, Faringdon 1978. ISBN 0-86096-002-1. £ 12.50.

Åsikterna är naturligt nog olika huruvida man skall namnge mer eller mindre konstanta variationer inom insektsarter. I fråga om fjärilar har sådan namnsättning tillämpats och tillämpas alltjämt i stor utsträckning inte minst i England. Ett rikt stoff om dagfjärilarnas inomartsvariation i England ingår i rubricerade bok.

På 40 färgplancher avbildas mer än 300 dagfjärilar med avvikande teckning från nominatformen. Boken tar enbart upp former som har påträffats i naturen, ej sådana som har frambringats på artificiell väg. Somliga avbildas som ab.nov. utan att namnges. I introduktionen redogörs för de bakomliggande faktorer som orsakar variation inom arten. Sju sådana behandlas, vilka var och en producerar en viss typ av aberration.

Melanism och albinism är ju välkända begrepp. Detta gäller även dimorfism och gynandromorfism. Termen teratological används i fråga om individer som har misslyckats vid kläckningen eller är abnormt bildade på något annat sätt. Något bildexempel ges inte i boken på denna term. Homoeosis och somatic mosaic är termer som ges åt individer vilka i första fallet har teckningar på bakvingen som överensstämmer med framvingens, i andra fallet finns hanliga färgteckningar på ena sidans och honliga på den andra sidans vingar.

Författaren beskriver dagfjärilarnas utbredning i Storbritannien men även arternas hela utbredningsområde i grova drag.

Färgplanscherna är av hög kvalitet. Flera exemplar har tecknats från sidan med vingarna hopslagna över ryggen samt sittande på ett blad eller en gren.

Bert Gustafsson